

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

**ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 27. 9.–11. 10. 2025

ODPRTJE DEKD IN TKD – RAVNE NA KOROŠKEM in TEDNEN KULTURNE DEDIŠČINE

Milena Antonić, Zavod za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Maribor

Častna pokroviteljica

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI, TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE
in 13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE
27. 9.–11. 10. 2025

SLAVNOSTNO ODPRTJE 35. DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN 13. TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

V petek, 26. septembra 2025, ob 16. uri vas vljudno vabimo
v Staro železarno – Štauharijo, Koroška cesta 12, Ravne na Koroškem.

Mladi znajo poiskati lepe misli, izreči lepe besede in ustvarjati dobra dejanja.

Dediščina živi naprej – ne le v kamnu, temveč v ljudeh, ki jo napolnijo z novim smislom.

DEKD in TKD
OŠ Koroški jeklarji

Edina negativna plat organizacije je, da je bilo preveč dogodkov na dan otvoritve, zato na naši predstavi v večnamenski dvorani ni bilo nikogar od predstavnikov občine in nikogar iz vrst organizatorjev.

TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

Delujemo na dveh področjih:

- Nagovarjamo vzgojitelje in učitelje, naj kulturno in naravno dediščino poglobljeno obravnavajo v učnem procesu. Pri tem naj bodo ustvarjalni, naj popeljejo otroke izven učilnic in naj se povezujejo z dediščinsko stroko pri skupnih projektih.
- Drugo področje naših aktivnosti pa je spodbujanje muzejev, galerij, arhivov, knjižnic in tudi društev, da pripravijo posebne programe za te ciljne skupine.

Približati dediščino mladim na drugačne načine, kot je pouk v razredu. Ozaveščati dijake, je dediščina živa in okrog nas.

Spodbujanje zavedanja pomena kulturne dediščine med našimi učenci.

Zanimiva tema.

Ohranjanje starih znanj.

Povezava z učno snovjo, ozaveščanje otrok o pomembnosti ohranjanja dediščine.

Ohranjanje lokalne kulturne dediščine in širitev zavesti za ohranitev le te pri učencih osnovne šole.

Lastni interes in želja po razvijanju interesa pri učencih, možnost medpredmetnega povezovanja.

Sodelovali smo že v lanskem letu in projekt je res uspel.

Otrokom približati kulturno dediščino.

Ljubezen do dediščine.

Zanimiva tema za otroke.

Želja po raziskovanju lokalne dediščine.

Dejavnosti, ki jih že tako počnemo v vrtcu s sodelovanjem pri TKD sistematično uredimo.

Zavedamo se pomena ohranjanja kulturne dediščine. Zavedamo se tudi pomena prenašanja ljubezni do kulturne dediščine na mlade.

Lastno zanimanje za preteklost, kulturno dediščino in želja po prenašanju le-tega na mlajše rodove.

Povezovanje z lokalno skupnostjo, zanimanje za preteklost in dediščino.

Kulturna dediščina je zakladnica zgodb, znanja, običajev in ustvarjalnosti, ki povezuje preteklost, sedanost in prihodnost.

Odlične teme, odlični dogodki, prenašanje vedenja o pomenu kulturne dediščine na otroke.

ZAKAJ SODELUJETE PRI TKD?

**ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULturne DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULturne DEDIŠČINE 27. 9.–11. 10. 2025

K sodelovanju nas vsako leto spodbuja želja po raziskovanju kulturne dediščine domačega okolja ter po spodbujanju učencev k ustvarjalnemu izražanju in spoštovanju preteklosti. Letošnja tema je ponudila priložnost, da učenci spoznajo arhitekturne vrednote svojega kraja in jih predstavijo skozi umetniško ustvarjanje.

Spodbudil nas je zanimiv naslov, ki je v nas prebudil idejo, da otrokom približamo nekaj, kar jim je samoumevno in se jih premalo zavedamo. Izbrali smo mostove, ki jih je v Tržiču res veliko. Zato smo se lotili raziskovanja mostov ter gradnje nevidnih mostov med različnimi ljudmi in ustanovami.

K sodelovanju nas je spodbudila želja, da bi otrokom približali kulturno dediščino našega kraja in jim omogočili doživetje preteklosti na konkreten, izkustven način. Želeli smo, da otroci spoznajo, kako so nekoč živeli ljudje, kakšne so bile njihove hiše, orodja in vsakdanje navade. Obisk stare cimprane hiše je bil priložnost, da z vsemi čuti začutijo utrip preteklosti, razvijajo spoštovanje do kulturne dediščine ter razumejo pomen njenega ohranjanja za prihodnje rodove.

K sodelovanju pri Tednu kulturne dediščine nas je spodbudila želja po ohranjanju in promociji kulturne dediščine ter njenem približevanju mlajšim generacijam. Dogodek vidimo kot priložnost za krepitev zavesti o pomenu tradicije in lokalne identitete. Hkrati želimo z dejavnostmi spodbujati sodelovanje, povezovanje ter občutek pripadnosti lokalnemu okolju.

K sodelovanju pri Tednu kulturne dediščine me je spodbudila želja, da bi učenci bolje spoznali in začutili pomen kulturne dediščine svojega kraja. Z raziskovanjem stavb, zgodb in tradicij Semiča sem želela razvijati spoštovanje do preteklosti ter zavedanje, da dediščina oblikuje našo identiteto in nas povezuje s prostorom, v katerem živimo.

Otrokom smo želele približati kulturno dediščino lokalnega območja na njim razvojno ustrezen način, kar nam je projekt omogočil.

ZAKAJ SODELUJETE PRI TKD?

**ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 27. 9.–11. 10. 2025

Že leta sodelujemo pri projektu in ker opažamo pozitivne vplive projekta na otroke in priložnosti medgeneracijskega povezovanja, se projektu vsako leto ponovno pridružimo.

Vključevanje otrok v zgodnje spoznavanje kulturne dediščine.

Prispevek k ohranjanju dediščine.

Učenje skozi izkušnjo.

Izvedljivost.

Približevanje kulturne dediščine otrokom in predajanje znanja mlajšim generacijam.

Zanimive teme in možnost kreativnega pristopa k temam.

Želja po ohranjanju kulturne dediščine naših krajev in želja po prenosu znanja, spretnosti in veščin naših babic in dedkov na učence.

Želja po raziskovanju kraja.

Naša kulturna dediščina je zelo pomembna za našo narodnostno identiteto. S tem projektom želimo seznanjati naše otroke o preteklosti, kulturi, identiteti

Pozitivne izkušnje.

Želja po prenašanju znanja o kulturni dediščini na učence. Ker so mi teme projekta blizu.

Otroci se na ta način spoznavajo s svojim krajem, svojim okolišem. Opazujejo, koliko lepega je okoli nas, samo pogledati je treba. Želimo jim predati našo kulturno dediščino, ki je lepa in nepozabna, otroci se z njo radi spoznavajo.

K sodelovanju me je spodbudila odlična tema in organizacija projekta.

Želimo ohranяти kulturno dediščino.

ZAKAJ SODELUJETE PRI TKD?

**ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 27. 9.–11. 10. 2025

Sodelovanje pri projektu Teden kulturne dediščine izhaja iz želje po poglobljenem razumevanju kulturne identitete, spoštovanju preteklosti in krepitvi vrednot, ki nas povezujejo kot skupnost. Kulturna dediščina ni le zbirka predmetov ali stavb, temveč živa vez med generacijami — vir zgodb, znanja in navdiha.

Z vključevanjem učencev v raziskovanje, ustvarjanje in predstavitev dediščine spodbujamo njihovo radovednost, občutek pripadnosti in odgovornost do ohranjanja skupnih vrednot. Projekt omogoča medpredmetno povezovanje, sodelovanje z lokalno skupnostjo ter razvijanje ustvarjalnosti in kritičnega mišljenja.

Skozi različne dejavnosti učenci odkrivajo, da dediščina ni samoumevna — da jo je treba varovati, razumeti in živeti. Prav zato je sodelovanje v takšnem projektu dragocena priložnost za vzgojo spoštljivih, kulturno ozaveščenih posameznikov.

ZAKAJ SODELUJETE PRI TKD?

**ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 27. 9. – 11. 10. 2025

VRTEC

Dejavnosti tekom dopoldneva in delavnice s starši v popoldanskem času.

Razstavo del otrok smo priredili v času Tedna otroka, ko so nas obiskali stari starši.

Teden kulturne dediščine smo vključili v tematski teden dejavnosti v vrtcu. Dejavnosti so potekale v okviru kurikularnega dela z otroki in so bile del načrtovanih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti. Otroci so skozi igro, pogovor, raziskovanje in obisk stare cimprane hiše spoznavali kulturno dediščino našega kraja ter življenje ljudi v preteklosti.

OBLIKE DELA

Projektni mesec.

Med redne dejavnosti ter na jesenskemu srečanju s starši.

SREDNJA ŠOLA

Pouk na terenu, medpredmetno povezovanje.

Obvezne izbirne vsebine - OIV

Praktični pouk.

OBVEZNE IZBIRNE VSEBINE (Kulturno-umetniške vsebine), v projektni teden, v AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO in tudi v redni pouk.

VISOKA ŠOLA / FAKULTETA

Redna predavanja.

OSNOVNA ŠOLA

Projektni teden in v sklopu rednega pouka.

Kulturne ure, redni pouk, interesne dejavnosti, podaljšano bivanje.

Kulturni dan, tehniški dan.

Kulturno-naravoslovni dan.

Delavnica za nadarjene učence.

Imeli smo projektni kulturni teden, v katerem smo izvedli več kulturnih dejavnosti. Teden smo zaokrožili s postavitvijo razstave izdelkov celotne šole.

Izbirni predmeti, povezava s še enim projektom.

V okviru rednega pouka in sicer izbirnega predmeta Likovno snovanje.

V okviru razširjenega programa Šolski novinarji in Literarna ustvarjalnica.

Redni pouk pri interdisciplinarnem tematskem sklopu Srednji vek.

**ZIDOVİ NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 27. 9.-11. 10. 2025

Vedno imate odlične teme.

Zelo dobro zastavljen projekt

Projekt nudi možnost medpredmetnega povezovanja ter povezovanja šole z okolico. Hkrati pa bogati in motivira.

Krepitev identitete, medpredmetno učenje na zanimiv način, spodbujanje ustvarjalnosti, sodelovanje v skupnosti, povezava s trajnostnim razvojem.

Pravočasno obveščeni o poteku dogodkov.

Vaši predlogi so vedno zelo zanimivi.

Glede na to, da ima podobni nacionalno koordiniran projekt Tedni vseživljenjskega učenja večje število koordinatorjev, čestitamo obema koordinatoricama za izjemno delo in tudi boljši medijski doseg na nacionalni ravni.

Odlična organizacija in vodenje projekta, sprotno obveščanje in regijska srečanja z odličnimi primeri dobre prakse.

Učenci so delavnico doživeli kot izjemno zanimivo in poučno izkušnjo. Poudarili so, da jim je bilo všeč, ker so lahko sami gradili z naravnim materialom in pri tem videli oprijemljiv rezultat svojega dela.

Koordinacija poteka zelo dobro, komunikacija je jasna in pravočasna, podpora strokovna.

Organizacija dogodkov je bila dobro strukturirana in jasna, kar je omogočilo tekoče sodelovanje med šolo, učenci in zunanjimi organizatorji.

Pozitivna energija, ki jo izžarevata Nataša in Milena.

Nimamo negativnih izkušenj. Naša koordinatorica je bila vedno dostopna, ažurna in pripravljena pomagati.

Kot koordinator sodelujem prvič in zame je bilo vse odlično organizirano.

Super, da je pripravljen logotip, knjižica. To je odlična spremljava.

Zelo pozitivno - plakati, brošure, logotipi

Navdušeni smo nad odzivi sodelujočih že vrsto let. Pomembno je, da razmišljamo o svoji preteklosti, sedanjosti in prihodnosti!

Dobro informiranje, ažurnost, ustrežljivost ... Le tako naprej.

Zelo dobro za otroke, saj s tem spoznavajo svojo okolico, našo zgodovino in dobro izhodišče za delo z otroki v skupini - imamo idejo za delo.

Koordinacija je res enkratna, hitra, odzivna, ažurna. Vse pohvale!

Milena in Nataša, hvala da vaju imamo in za ves vajin trud!

Prejem dogovorjenega števila brošur in ostalega materiala.

Pomankanje sredstev, časovna obremenitev.

Smo zelo omejeni s šolskimi obvezami, kar včasih predstavlja izziv v izvajanju vsebin izven utečenih smernic.

Mentoriranje, koordiniranje ni ovrednoteno, časa gre pa lahko zelo veliko.

Negativna izkušnja je pa odnos hostese pri predaji materiala.

Dogodek je izveden prezgodaj, v vrtcih nam "hodi narobe", saj v času septemberskega uvajanja že intenzivno delamo na projektu in so vzgojiteljice preveč obremenjene. Predlagamo zakasnitev izvajanja v mesec november.

Prehitro je potrebno oddati informacije o sodelovanju, težko je načrtovati za tako daleč vnaprej. Takrat še ne vemo, kje bomo v naslednjem letu delali (starost otrok)

**ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 27. 9.–11. 10. 2025

IZBOLJŠAVE

Predlagam da se naredi kako izobraževanje za koordinatorje v popoldanskem času ali med vikendi.

Predlagam, da bi bilo koristno omogočiti tudi digitalno zbiranje poročil z možnostjo dodajanja slikovnega gradiva in video vsebin.

PREDLOGI, IDEJE ZA SKUPNE AKTIVNOSTI

Raziskovalni kotiček: "Kaj izginja?"

Otroci skupaj s starši in starimi starši prinesejo predmete, fotografije ali pripovedi o stvareh, ki jih danes skoraj ni več (npr. predmeti iz starih kuhinj, igre brez tehnologije, ročna dela).

Možnost vključitve umetne inteligence.

Raziskovanje kozolcev v Bukovščici (Selški dolini).

Čedalje manj je društev, ki se ukvarjajo z našo dediščino. Prepuščeno je nekaterim zanesenjakom. Kako spodbuditi za takšno dejavnost tudi starostno skupino od 30 do 50 let?

Načini približevanja dediščine s pomočjo digitalne tehnologije.

Okrogla miza o ogroženi dediščini. Večer pripovedovanja ljudskih zgodb - aktivnost, ki je ogrožena. Peka kruha v krušni peči.

Povabilo starejšim prebivalcem, da delijo spomine z učenci.

Kljub temu, da se teme skozi določen čas ponovijo, je vendarle obravnava lahko čisto drugačna. +/-

- 2013 Sto let v dobro dediščine
- 2014 Dediščina gre v šole
- 2015 Praznovanja
- 2016 Dediščina okoli nas
- 2017 Voda - od mita do arhitekture
- 2018 Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost
- 2019 Dediščina#razvedrilo#umetnost
- 2020 SPOZNAJ? VARUJ! OHRANI.
- 2021 Dober tek!
- 2022 (Vz)trajnostna dediščina
- 2023 Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici
- 2024 Dediščina kulturnih poti, mreženja in povezav
- 2025 Zidovi naše preteklosti, temelji naše prihodnosti

**ZIDOVI NAŠE PRETEKLOSTI,
TEMELJI NAŠE PRIHODNOSTI**

35. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
13. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE 27. 9.-11. 10. 2025

Mladi raziskovalci evropske dediščine 2025/26

Kaj je to

Tekmovanje Mladi raziskovalci evropske dediščine daje otrokom in mladim po vsej Evropi priložnost, da raziskujejo, odkrivajo, spoznavajo in razumejo kulturno dediščino v lokalnem in širšem evropskem prostoru. Spodbuja aktivno sodelovanje pri odkrivanju dediščine in sodelujoče vabi, da svoja spoznanja delijo na ustvarjalen način. Tekmovanje je uradna aktivnost Dnevov evropske kulturne dediščine, ki jo skupaj organizirata Svet Evrope in Evropska unija. Vseevropska tema je *Arhitekturna dediščina: okno v preteklost, vrata v prihodnost*.

Kdo lahko sodeluje

- **Starostna skupina 1: 6–11 let;** število članov skupine ni omejeno. Otroci lahko tekmujejo z risbami, fotografijami ali slikami, ki jih ustvarijo sami. Videoposnetki niso dovoljeni. Vsako vizualno delo mora spremljati kratka pisna razlaga ali zgodba (do 800 besed), ki jo napišejo otroci sami, posamezno ali v skupini. Poudarek je na pristnem izrazu otrok. Odrasli lahko pomagajo le pri tehničnem nalaganju na spletno stran, ideje, umetniško delo in besedilo pa morajo biti avtorsko delo otrok.
- **Starostna skupina 2: 11–17 let;** skupino morajo sestavljati 2–4 udeleženci, da se lahko poteguje za evropsko raven ocenjevanja. Mladi lahko tekmujejo z risbami, fotografijami ali slikami ter z videoposnetki (dolgi do 3 minute). Vse prispevke mora spremljati opis (do 800 besed), ki ga napišejo mladi sami. Evropski zmagovalci, pet v tej starostni skupini, bodo maja 2026 povabljeni v Strasbourg, kjer bodo srečali druge mlade raziskovalce evropske dediščine in obiskali evropske institucije, vključno s Svetom Evrope in Evropskim parlamentom.

Kakšna je vloga mentorja

Mentorji imajo podporno vlogo, ne vodilne. Njihova odgovornost je, da otrokom in mladim omogočijo svobodno in varno raziskovanje ter izražanje dediščine brez vpliva ali posegov. Tekmovanje ceni pogled in ustvarjalnost otrok. Ne iščemo dovršenih predstavitev ali pripovedi odraslih, temveč nas zanima, kako mladi vidijo in doživljajo svojo dediščino. Vsi prispevki bodo objavljeni kot zgodbe Mladi raziskovalci evropske dediščine in predstavljeni na evropski ravni po potrditvi nacionalnih koordinatorjev.

Merila ocenjevanja

- izvirnost in ustvarjalnost,
- kako dobro projekt odgovarja na vprašanja: Kaj zate pomeni dediščina? Kaj veš o evropski dediščini? Katere evropske zgodbe najdeš v dediščini okoli sebe? Kateri je najzanimivejši del tvoje lokalne dediščine?

Postopek tekmovanja

Naložite izdelek na spletno stran EHD:

<https://www.europeanheritagedays.com/Young-European-Heritage-Makers>, ki bo dostopna med 1. septembrom in 15. decembrom 2025. Januarja 2026 bo nacionalna komisija izbrala najboljše delo v vsaki od starostnih skupin, da bosta nato zastopali državo na evropski ravni tekmovanja. Evropska komisija bo marca 2026 razglasila zmagovalce v obeh kategorijah.

Naj mladi raziskovalci povedo lastne zgodbe evropske dediščine.

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

HVALA!